

16 april 2013 • Nummer 22

INHOUD

Editoriaal	1
Monetaire bottlenecks	2
Trauma om de hoek	3
Hoe ontsnappen?	6
Goud versus Bitcoin	7
Nieuw paradigma?	8
Concept van de melt-up	9
Lezersbrieven	12
Beleggingsrooster	20

MACROTRENDS is een uitgave van:

Mr. Market bvba
Lindedorp 44/B
3990 PEER
BELGIË

Ondernemingsnummer: 859.787.808

Abonnementen:

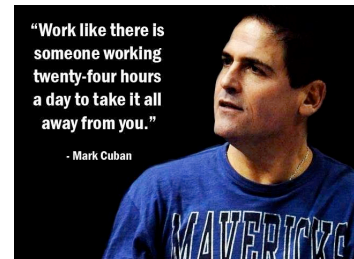
e-mail : support@macrotrends.be

Afgifte LEUVEN 1
P409341

Enkele strategische wijzigingen

Ik geef het hier nog maar eens toe: ik heb een zwak voor reality TV-shows. Uiteraard is de omgeving van deze shows kunstmatig, maar vaak bieden ze toch een interessante blik in het denken van mensen.

Bij het kijken naar Shark Tank, waar ondernemers hun bedrijf pitchten op zoek naar investeringen, volg ik graag de no-nonsense redeneringen van Mark Cuban, de eigenzinnige miljardair die rijk werd in de vroege dagen van het internet en nu bekend is om zijn basketbalteam The Dallas Mavericks.

Cubans benadering is om zich diep in te werken in één domein en dan daar actief te zijn als ondernemer en investeerder.¹ Begin jaren 2000 deed hij dat bijvoorbeeld in het domein van het internet, waar hij als 'insider' merkte een grote voorsprong te hebben op professionele traders en marktanalisten. "Diversificatie is voor idioten", zegt Cuban daarom. "Je kan niet gediversifieerd zijn én van alles weten waar je mee bezig bent."

Dat betekent echter niet dat je extreme risico's moet nemen. Een groot deel van zijn vermogen houdt Cuban aan in cash, geld dat hij pas gebruikt als er zich voor de hand liggende opportuniteiten voordoen. Die opportuniteiten moet je daarnaast ook opzoeken, vindt hij, "door steeds daar te kijken waar niemand anders kijkt".

Ik denk al een hele tijd na over deze woorden van Cuban. Met Bitcoin we die denk ik alle eer aangedaan, maar als ik naar ons beleggingsrooster kijk, dan vind ik dat er nog altijd focus ontbreekt. Om die reden haal ik deze maand een aantal van de goudmijnen uit onze selectie. Waarom zou ik nog zoveel klassieke goudmijnen opvolgen, als ik zelf altijd weer zeg dat het model van de goudroyalties veiliger én winstgevender is? Let's keep it simple.

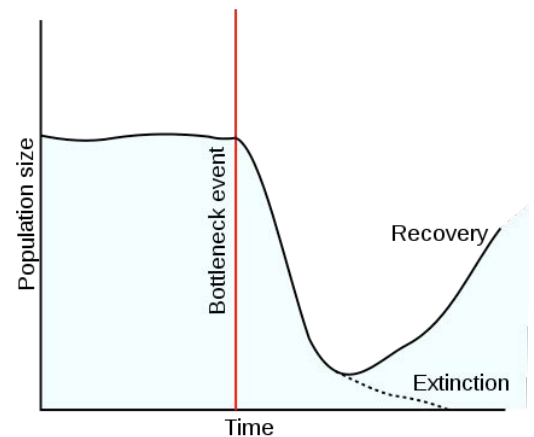
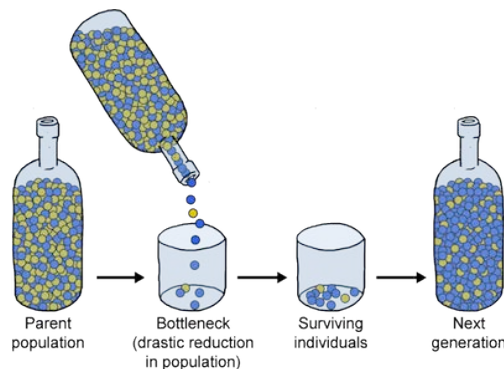
Goud en zilver, daar blijf ik bij, dat is oerdegelijke cash. Het royaltiemodel, daar blijf ik ook bij, want dat zijn laagrisico cashmachines (onze aardgasroyalties doen het bijvoorbeeld uitstekend). De juniors, die houd ik aan maar ik wil er niet iedere dag naar kijken. Om ruimte te maken, verwijder ik ze dan ook uit het beleggingsrooster.

Het domein dat mij een 'edge' geeft, is de technologische revolutie van Bitcoin en cryptocurrencies. Ja, de volatiliteit is nu groot. Maar ik geloof sterk in het langetermijnpotentieel. Op de 'Bitcoin 2013—The Future of Payments'-conferentie komen er op een totaal van 41 slechts 3 sprekers uit Europa. Ik ben daar één van. Mijn contacten in het wereldje geven me toegang tot informatie van hoge kwaliteit, en ik geloof dat dat in de toekomst zal blijven renderen.

¹ Zie bv. het video-interview dat The Wall Street Journal met hem af nam in 2011: <http://tinyurl.com/cubaninvest>.

Monetaire bottlenecks en welvaartstransfers

Het flessenhals-effect in de biologie ontstaat wanneer een populatie van een diersoort door een traumatische gebeurtenis gaat waardoor vele dieren sterven. De overlevende dieren vormen dan de basis voor een nieuwe populatie met een gewijzigde genetische structuur.

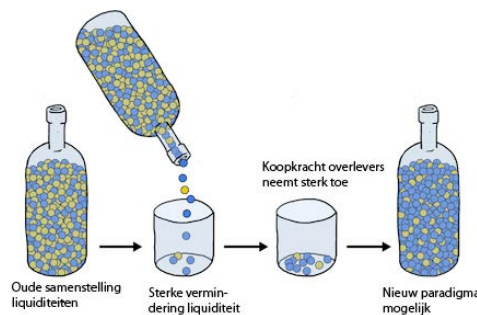
Evolutie populatie na een bottleneck-event.

Ook in de economie komen traumatische gebeurtenissen voor en krijgen we navenante bottleneck-effecten. Met name de financiële diersoort van de *liquiditeiten* staat een enorm trauma te wachten.²

De reden daarvoor is dat onze samenleving gebukt gaat onder het juk van een onwerkbaar financieel systeem dat gestoeld is op fractioneel reservebankieren, waarbij banken zichzelf in de nesten werken door te jongleren met overlappende beloftes: zoals JP Van Rossem en Bernie Madoff, maar dan in het groot. Wie goed luisterde, kon de voorbije weken de doods klokken voor deze onhoudbare financiële fraude horen luiden (meer daarover verder in deze MT).

De financiële familie van de liquiditeiten bestaat vandaag uit fiat geld, waardepapieren, edelmetaal, en de nieuwe diersoort van de cryptovaluta (waar Bitcoin toe behoort). **In het komende trauma zullen denk ik met name fiat geld en de waardepapieren dodelijk worden getroffen:** papiergeld, zichtrekeningen, spaarrekeningen obligaties, derivaten, trackers, fondsen met 'kapitaalsgarantie', TAK 21/23, allerhande overheidsbeloftes, pensioenfondsen, etc.

Kortom: liquide activa die gebouwd zijn op onhoudbare beloftes van overheden en financiële instellingen zullen eraan geloven, terwijl liquide activa die niet op beloftes zijn gebouwd de slachting grotendeels zullen overleven.

Net zoals een diersoort een nieuwe genetische structuur kan krijgen na een 'population bottleneck', kan na een monetaire systeemcrisis de structuur van liquiditeitsdragers zo sterk veranderen dat we kunnen spreken over een nieuw monetair paradigma.

Waarom is zo iets voor de belegger van belang? Omdat dit, als hij juist gepositioneerd is, een welvaartstransfer zonder weerga in zijn voordeel kan betekenen.

“Meer en meer expats in Spanje, Italië, Portugal en Griekenland zijn nu niet onredelijk bezorgd om hun deposito's in deze landen, [en we zien nu] een enorme stijging in het aantal Britse expats die advies zoekt over het weghalen van geld uit de slechtste economieën van de eurozone.”

deVere advisory group, 26 maart 2013

**“Wat er gebeurt als goud crasht?
Antwoord: jij wordt sterker.”**

Stewart Thompson, 12 april 2012

Bank run in Cyprus, een monetair bottleneck-event.

² In de economie is een liquide actief iets wat makkelijk verkocht kan worden voor eenzelfde prijs op verschillende plaatsen, iets dat je m.a.w. ook als universeel ruilmiddel—geld—kan gebruiken.

De komende decimering van liquiditeit is de hoofd-thesis van mijn beleggingsstrategie van de voorbije vier jaar. Ik kijk daarom met een terminator-achtige scanner naar de economie, en evalueer ieder liquide product met de vraag: *Is dit gebaseerd op een belofte, is het afhankelijk van een derde partij die kan failliet gaan?* Bij goud, zilver, en Bitcoin is het antwoord wat mij betreft “nee”, en het is daarom dat ik in deze activa de veilige havens zie waar straks een zeer groot deel van de liquiditeit van de wereld heen zal vloeien.

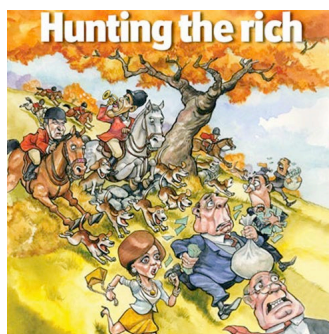
Het trauma om de hoek

Oftewel: Jacht op rijken & bail-ins betekenen eindspel financiële systeem

Ik waarschuw al sinds de start van MacroTrends in 2011 voor capital controls, eindeloos geldtekort bij de banken, banktoelopen, bankvakanties en (hyper)devaluaties in Europa en de rest van de wereld. De gebeurtenissen van de voorbije weken zijn het bord dat een nieuwe stroomversnelling richting de financiële Niagara Falls aangeeft—richting blinde paniek, richting een eerste bodem van deze depressie, en richting bijzonder grote welvaartstransfers.

Jacht op de rijken

Wat we voorbije paar jaren steeds verder crescendo hebben zien gaan, zijn de **capital controls**. Zo lanceerden verschillende landen draconische beperkingen op het aankopen met cash geld (in België bv. max. €3000 v.a. 2014). En steeds meer worden ook ‘de rijken’ in het vizier genomen. Overal worden heksenjachten georganiseerd op spaarders die hun spaargeld op een discrete manier hebben willen wegzetten.

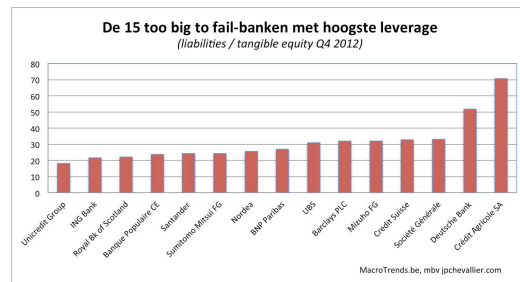
Recente cover The Economist

Zo kondigde het *International Consortium of Investigative Journalists* (ICIJ) aan dat het de gegevens van **meer dan 120.000 offshore bedrijven gelekt heeft**, en kranten wereldwijd rapporteerden daarop triomfantelijk over hypocriete politici en bankiers, maar evengoed werd zonder schaamte de schone financiële was van ondernemers allerhande voor het oog van de wereld buitengehangen. (Opmerkelijk hoe de telefoontaps van roddelkrant News Of The World een wereldwijd schandaal waren, terwijl deze lekken op algeheel gejuich worden onthaald.)

De overheden en criminelen kijken met gulzige ogen toe hoe miljarden aan vroeger onbereikbaar offshore kapitaal plots voor het grijpen ligt. Deze giga-lek maakt de ‘jacht op de rijken’ nog intenser, het drijft de interne politieke machtsstrijd overal ter wereld verder op de spits, en het bindt bovendien een raket onder de kapitaalsvlucht van de vermogende klasse weg uit het financiële systeem.

Tussen bail-out en bail-in ligt de Rubicon

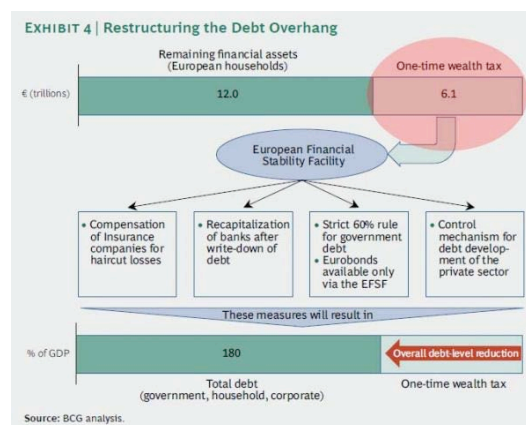
Een tweede raket onder de kapitaalsvlucht is het nieuwe beleid van de redding van binnenin—de zgn. ‘bail-in’, waarbij banken gered worden door beslag te leggen op de aanwezige deposito’s van de spaarders. We zagen dit recent in Cyprus, waar spaarders tot 80% van hun geld kunnen verliezen. **In dit stuk probeer ik een antwoord te vinden op de vraag of het hier gaat om een unicum, of integendeel om een beleid dat overal zal worden uitgerold.**

Van de 15 ‘too big to fails’ met de hoogste leverage ter wereld, zijn er 10 uit de eurozone afkomstig, slechts 2 komen niet van het Europese continent.

“Het net sluit zich rond zwartsparenders. Er zijn steeds minder landen met een bankgeheim, waardoor het steeds moeilijker wordt om het spaargeld geheim te houden.”

Staatssecretaris Frans Weekers, 9 april 2013
[Noot: Hier ook een element van zwart- en bangmakerij, in realiteit bestaan er wel nog heel wat legale manieren om discreet geld weg te zetten, geld dat niet noodzakelijk ontdoken is]

BCG laat zien hoe met een eenmalige rijkentaks van 6000 miljard euro de schulden in evenwicht kunnen worden gebracht. Dit zijn het soort ideeën die nu circuleren, wellicht aangezien de welvarende klasse electoraal gezien een stuk minder doorweegt.

“Een [Europese] belasting op ‘welvaart en eigendom’ zou bijna zeker op aandelen en obligaties slaan. (...) Ga dan nog een stap verder, met een schuldenland dat in de problemen komt, en je zou kunnen meemaken dat je activa geconfisqueerd worden zoals de depositoren in Cyprus. Dat vind ik beangstigend.”

Mark Grant, 14 april 2013

Over het beleid over banken hebben nationale overheden veel minder te zeggen dan veel mensen denken. En ik heb het dan niet over de illuminati of zo, maar gewoon over de algemeen erkende **Financial Stability Board**, (het voormalige Financial Stability Forum) uit het Zwitserse Basel, waar ik in oktober 2011 voor het eerst over schreef en waar 60 centrale banken lid van zijn. De FSB/FSF is een spin-off van de Bank voor Internationale betalingen, welke we de gerust 'centrale bank van de centrale banken' kunnen noemen. Het Basel-Comité is nog zo'n club van centrale bankiers die regels maken.

Maar hoeveel macht heeft een club als de Financial Stability Board werkelijk? Mario Draghi en (toenmalig IMF-hoofd) Dominique Strauss-Kahn stelden in 2008 in een brief aan de G20 dat (ik citeer uit MacroTrends nr. 4) "de overheden verantwoordelijk zijn om het globale monetaire beleid toe te passen in de financiële sector, zoals burgers die zich aan de wet te houden hebben, en dat het IMF de waakhond is van het wereldwijde financiële systeem, zoals de politie de toepassing van de wetten bewaakt. **En wie is volgens het document de maker van die wetten over het financiële systeem? Juist, [het Financial Stability Forum]. Met andere woorden, het FSF is niets minder dan de financiële overheid van de wereld.** Herinner je je de fameuse Basel-I, Basel-II en Basel-III normen voor de banken? Wel die zijn door het FSF (...) opgesteld. In april 2009 toonde de G20 dat ze bereid was om de macht effectief over te dragen aan het clubje van Draghi. Het mandaat werd sterk uitgebreid en de FSF werd omgedoopt tot de '**Financial Stability Board**' (FSB)."

In oktober 2011 stelde ik vast dat de FSB een onderscheid maakte tussen 'too big to fails' en de andere banken.³ Ik dacht toen dat men als spaarder bij zo'n 'Wereldwijd Systemisch Belangrijke Bank' (G-SIBs/SIFIs) veiliger zou zitten, maar daar bleek ik bij nader inzien fout in te zijn. De voorbije dagen ben ik nog eens met een vergrootglas door de teksten van de FSB gegaan, en een duidelijk vermelde methode om banken van het faillissement te redden en de besmetting naar andere banken toe te proberen beperken, is wel degelijk de ondertussen beruchte '**bail-in**'-methode.⁴ Ik werd misleid omdat men het alleen maar had over 'crediteuren'—na Cyprus weten we dat het hier uiteraard gaat over de mensen met spaargeld op de bank, de FSB ziet spaarders expliciet als 'leners aan de bank'.

Als ik wat alerter was geweest, had ik in 2009 al het interview in het Financieel Dagblad met **Nout Wellink** opgemerkt, waarin die stelde dat binnen het Basels Comité "*momenteel hard gewerkt wordt aan zogenaamde 'resolutieschema's'. Bij zo'n schema kan de toezichhouder een bank onteigenen en volledig naar zich toetrekken. Hierbij worden de aandeelhouders opzij gezet, moeten de schuldeisers (dus ook de spaarders) inleveren en blijven de publieke kernactiviteiten doordraaien.*"⁵

Het klopt weliswaar dat men wil voorkomen dat systeembanken het hele systeem besmetten door hun faillissement, maar als oplossing daarvoor kijkt men ook naar de deposito's. Die bestaan uit drie klassen:

- De verzekerde deposito's van kleine spaarders (bv. onder de €100.000);
- De onverzekerde deposito's van financiële instellingen;
- De onverzekerde deposito's van niet-financiële instellingen.

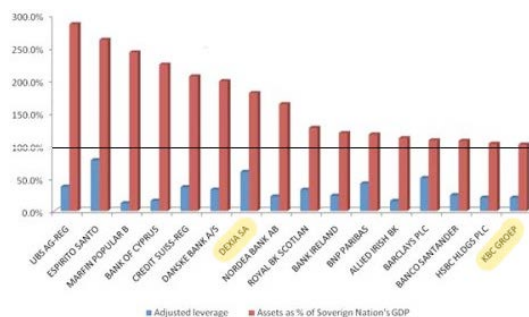
Je kan al raden welke deposito's eerst zullen aangesproken worden om de bank in leven te houden als de minimalisering van het besmettingsgevaar de

"Het zou een ernstige fout zijn van nationale en regionale autoriteiten mochten die toelaten dat nationale belangen de implementatie van globale hervormingen... verzwakken."

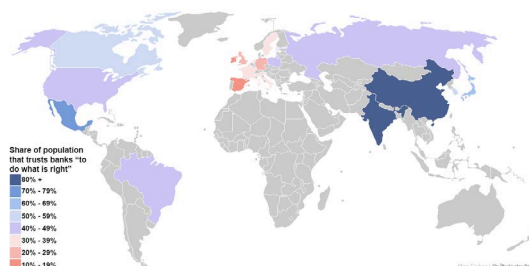
Mario Draghi, 6 juni 2011

Centrale bankiers van over de hele wereld ontmoeten elkaar erg regelmatig in Zwitserland. Hier zie je Bernanke, Draghi, en Geithner.

De activa (en dus ook de betalingsverplichtingen) van Dexia en KBC bedragen samen meer dan 300% van het Belgische BBP. Daarom is een faillissement / afwikkeling van deze banken onvermijdelijk.

"Vertrouw je erop dat je bank het juiste zal doen?": in Europa is het vertrouwensniveau drastisch gedaald.

³ "Effective Resolution of Systemically Important Financial Institutions", 19 juli 2011.

⁴ Het document in kwestie heet "Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions".

⁵ Zie <http://adbore.nl/web/nl/columns/de-jager-wikt-en-wellink-beschikt.php>.

prioriteit is: de laatste—het ‘grote’ spaargeld van individuen en bedrijven.⁶ Anders dan overall in de media vermeld wordt, is Cyprus dus géén uitzondering! In Cyprus werden eenvoudigweg de centraal opgestelde richtlijnen gevolgd, richtlijnen die bij zowat alle centrale bankiers ter wereld op de tafel liggen.⁷

De effecten van van deze richtlijnen worden nu stilaan zichtbaar:

In de V.S. en Groot-Brittannië stelden centrale bankiers een handleiding op voor het ontbinden van insolvable banken, waarin beschreven staat hoe een terugkeer naar “normale operaties” kan bereikt worden door de depositeuren te **dwingen hun spaargeld in te ruilen voor (waardeloze) aandelen in de bank**. Er wordt droogjes opgemerkt dat onder dat scenario “de nieuwe aandeelhouders het risico van aandeelhouderschap in een financiële instelling op zich [zouden] nemen.” In het document wordt geen uitzondering voorzien voor de verzekerde deposito’s in de V.S., d.w.z., de rekeningen van minder dan \$250.000.⁸

In Nieuw-Zeeland stelde de minister van financiën voor om depositeuren bankfaillissementen mee te laten financieren via ‘open bank resolutions’.⁹

In Australië is de overheid in discussie getreden rond het “geven van een haircut aan creditor claims”—i.e. confiscatie van deposito’s—om zo “de mogelijkheid om financiële instellingen te ontbinden, te verbeteren.”¹⁰ Dat nadat de FSB in 2011 al aanbeval om in geval van een crisis “de controle over te nemen van de falende bank terwijl ze nog solvabel is en om een resolutie op te leggen zonder het consent van de aandeelhouders en de crediteuren”.¹¹

In Nederland was er in 2011 al de minister van financiën Jan Kees De Jager die stelde: “Ja, bail-in debt is een interessant en lonkend perspectief. (...) [het] verkleint ook het risico dat er een beroep op de staat moet worden gedaan door een betreffende instelling.”¹²

En in België hebben Europees commissaris Karel De Gucht, minister van financiën Koen Geens, en nu ook VLD-voorzitter Gwendolyn Rutten zich publiekelijk geschaard achter de > €100.000 bail-in filosofie.

Ook de banken proberen zich zo goed en zo kwaad als het kan voor te bereiden op een Cypriotisch scenario. Zo vermeldde Fitch dat Rabobank druk doende is om haar kapitaal (cashpositie) op te schroeven “to build up an extra buffer for its senior unsecured creditors [= depositeuren] in the context of the expected bail-in regime”.¹³

“We moeten mikken op een situatie waar we rechtstreekse rekapitalisatie nooit zouden moeten overwegen. Als we vaker bail-ins kunnen gaan toepassen, dan zal de nood voor een rechtstreekse herkapitalisatie kleiner en kleiner worden.”

Jeroen Dijsselbloem, 25 maart 2013

“Bij toekomstige bankfaillissementen zouden onverzekerde deposito’s kunnen gebruikt worden, als globale beleidsmakers het eens kunnen worden over een gemeenschappelijke koers.”

Federico Ghizzoni, CEO Unicredit (grootste Italiaanse bank), 4 april 2013

“Cypriotische politici reageerden woedend op het nieuws dat het land mogelijks gedwongen zal worden om een extra 6 miljard euro te vinden om bij te dragen aan haar eigen bailout. Het grootste deel zou opnieuw van spaarders moeten komen. Uit een gelekte kladversie van het geüpdate reddingsplan (...) blijkt dat de totale rekening voor de bailout gestegen is tot €23 miljard, vanaf een oorspronkelijke €17 miljard, minder dan een maand nadat men het over de deal eens is geworden - en de volledige extra kost zal op Cyprus worden afgewenteld.”

The Guardian, 11 april 2013

⁶ Voor meer details, zie: <http://www.goldmoney.com/gold-research/alsadair-macleod/danger-in-bank-accounts.html>.

⁷ De Centrale Banken die lid zijn van de FSB: <http://www.financialstabilityboard.org/members/links.htm>.

⁸ Zie het prima artikel op truthdig: <http://tinyurl.com/vsukbailin>.

⁹ Bron is voxy.co.nz: <http://tinyurl.com/nzbailing>.

¹⁰ Dit document dateert al van september 2011: <http://tinyurl.com/ausbailin>.

¹¹ Zie: http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_110926b.pdf.

¹² Bron: http://www.eerstekamer.nl/toezegging/bespreking_van_mogelijkheden.

¹³ Zie pdf op de site van Rabobank: <http://tinyurl.com/rabobailin>.

Hoe ontsnappen aan de bail-ins & bank runs?

In de kranten staan tegenwoordig overall eenvoudige tips te lezen om te ontsnappen aan de confiscatie die we in Cyprus zien:¹⁴

- spreid je centen over meerdere rekeningen van minder dan €100.000
- kies de veiligste bank uit, en breng daar je fiatgeld in onder
- verdeel je tegoeden gelijk over beide partners
- pas op met rekeningtegoeden in vreemde munt (niet gedekt)
- zorg dat je bank vermeld staat op protectionfund.be
- verdeel je geld over spaar- en verzekeringsrekeningen

Noem mij een scepticus, maar ik geloof er niets van dat dit voldoende zou zijn. Probleem is namelijk dat 'ons' geld er niet is, de bank heeft er allerlei andere dingen mee gedaan waardoor het maar een heel kleine fractie van de deposito's werkelijk zullen kunnen worden uitgekeerd.

Dit is een stoelendans met 20 mensen, en slechts één iemand zal uiteindelijk op zijn stoel kunnen blijven zitten. Het is een camping met 100 mensen die wordt aangevallen door 95 beren tegelijk. Dat is de situatie waarin we zitten, dat is de essentie van fractioneel reservebankieren.

De Belgische regering is bijvoorbeeld bezig met het oprichten van een gegevensregister voor spaarboekjes. Wat als blijkt dat er plots teveel mensen hun spaargeld spreiden, zodat de bail-in niet genoeg blijkt? Wel, dan lijkt het me waarschijnlijk dat men dat geld van die verschillende rekeningen zal samentellen en dus toch zal aanslaan. Waarom niet? Het doel heiligt de middelen, en het sluiten van de banken is een optie die men zo lang mogelijk uitstelt. Ook vaak gezien in de geschiedenis, is dat de zogenaamde 'sterke' banken (in werkelijkheid evengoed zombies) uiteindelijk toch gedwongen worden om de zwakkeren te redden.

Laten we hier één en één samentellen: de Bail-ins zijn de lont aan het kruitvat voor bankenpaniek op continentale schaal. Want wat zullen mensen doen eens ze door hebben dat ze met hun spaargeld dansen op de vulkaan? Naar de bank hollen en zoveel mogelijk afhaken natuurlijk. In zo'n situatie panikeert de overheid en worden alle banken gewoon gesloten: bankvakantie. Vervolgens kan de plunder beginnen, in de vorm van devaluaties of rechtstreekse confiscatie van het geld dat men nodig heeft. Dit is waar Marc Faber naar refereert wanneer hij zegt dat mensen (ook zijn lezers) zich moeten voorbereiden op een mogelijk verlies in de komende jaren, van 20-30% van hun vermogen.

Het enige advies waar ik me zelf comfortabel bij voel is dat advies waarvan ik weet dat slechts 5% van de bevolking het zal opvolgen: enkel die liquide en illiquide middelen op de bank te laten staan die men zich kan veroorloven te verliezen. Het belangrijkste deel van je bezit moet zich buiten het banksysteem bevinden. Dat is mijn mening.

Ben ik hiermee mijn strategie tegenover het aanhouden van cash (euro, dollar, ...) aan het herzien? Ja. Nu er ook digitale harde valuta beginnen op te staan, hou ik voor mezelf minder fiat liquide middelen aan als een jaar terug.

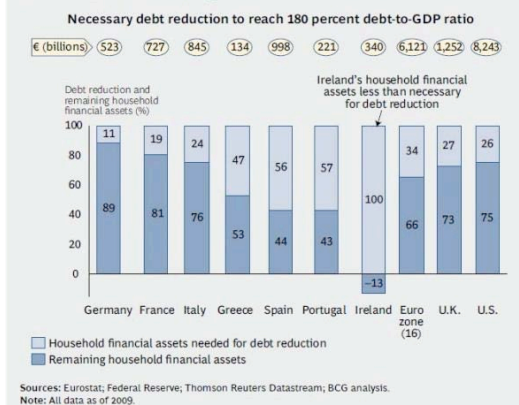
Vastgoed als belegging?

Prima, maar hou er rekening mee dat, wellicht met uitzondering van Spanje, Ierland, en Griekenland, Europees vastgoed nog steeds extreem overgewaardeerd is (wegens het nog steeds kunstmatig hoge welvaartspeil en dito lage rente). Mocht ik diversificatie zoeken in de richting van vastgoed,

“Of de autoriteiten het nu leuk vinden of niet, er is een reëel risico op een grote kapitaalvlucht van de PIIGS-landen naarmate mensen het gevoel krijgen dat hun rekening wel eens de volgende zou kunnen zijn die geplunderd wordt.”

deVere advisory group, 26 maart 2013

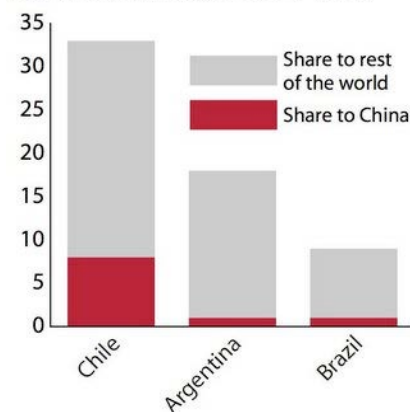
EXHIBIT 3 | One-Time Wealth Tax That Would Be Required to Cover the Costs of Debt Restructuring

Opnieuw onderzoek dat aantoonst hoe €600 miljard nodig is om de schuldencijfers in de EU tot een aanvaardbaar peil terug te brengen. En deze cijfers dateren dan nog wel van 2009, vandaag is de situatie nog ernstiger.

Important but not essential

Export dependency, % of GDP (2009)

Source: UN Comtrade, authors' estimates

Chili is minder afhankelijk van China dan velen denken, maar niettemin zal het land wellicht niet ontsnappen aan de effecten van een monetaire en bancaire crisis in het westen. Vastgoed in Chili is geen speculatie op een harde stijging, eerder een diversificatie in een onzekere wereld.

¹⁴ Dit is een typisch voorbeeld van zo'n artikel: <http://tinyurl.com/spaargeldkrant>.

dan zou ik eerder een boerderij kopen in Chili. Je vindt daar uitstekende landbouwgrond voor \$3000-\$7000 per hectare. Elders in Zuid-Amerika vind je natuurlijk goedkoper, maar de Chileense rechtszekerheid en de levenskwaliteit is gewoon superieur, en dat zit nu eenmaal inbegrepen in de prijs.

Goud versus Bitcoin

Eén van de meest interessante debatten van onze tijd, vind ik dat over goud versus Bitcoin. Het is fascinerend om zien hoe de diverse goud- en inflatieguru's worstelen met het concept van cryptografisch geld. Velen proberen het te negeren. **Jim Willie** bijvoorbeeld, wie ik in de zomer van 2011 al een uitgebreide mail stuurde over Bitcoin met de vraag wat hij er van dacht—heeft nooit gereageerd. **David Morgan** en **Jim Sinclair** heb ik er nog niets over zien schrijven, KingWorldNews heeft het nog nooit vermeld, en zo zijn er nog wel meer. Over het algemeen stel ik vast dat hoe jonger de personen zijn, hoe sneller ze snappen waar Bitcoin over gaat. Wellicht was dat in de jaren 1970 net zo met de eerste personal computers, alsook begin jaren 1990 met de opkomst van het internet. De twee uitzonderingen op de regel tot nog toe zijn **Doug Casey** en **James Turk**, die allebei nieuwsgierig zijn maar zich nog altijd zeer voorzichtig uitlaten.

In volgende tabel zie je de belangrijkste monetaire kenmerken van goud, fiat geld, en Bitcoin op een rijtje:

Transactiekost	Edele Metalen	Fiatgeld	Bitcoin
Bewaring	0,15%-1% per jaar	Betaald door inflatie	Gratis & 100% reserve
Transport	Duur	Moeilijk	Gratis, gemakkelijk
Veiligheid	Fysiek	Institutioneel	Cryptografisch
Bewaar-bewijsjes	Onvermijdelijk	Inherent	Onmogelijk
Administratie	Manueel	Manueel	Automatisch
Valsemunterij	Onmogelijk	Onvermijdelijk	Onmogelijk
Uitgifte	Mijnbouw	Politiek	Algoritme
Clearing v. betalingen	Duur	Gecentraliseerd	Goedkoop & gedistribueerd
Schaarste	Hoog	Arbitrair	Vast - 21 miljoen
Bepalen echtheid	Dure scans	Vertrouwen	Ingebouwd

Goud is superieur aan fiat geld voor wat het bewaren van schaarste betreft, dat wordt almaar duidelijker. Door haar beperkte geldaanbod heeft ook Bitcoin datzelfde voordeel.

Echter Bitcoin heeft ook nog een aantal belangrijke voordelen boven goud. Zo is bewaring, administratie, transport, vaststellen van de echtheid allemaal duur bij goud, terwijl het *gratis* is bij Bitcoin. Bovendien is men voor het handig bewaren van goud vaak verplicht om een derde partij te vertrouwen. Hoe minder je op derden (zoals bv. Goldmoney) vertrouwt, hoe minder liquide je goud wordt. En, misschien het belangrijkste voordeel boven goud van allemaal: mits het op een intelligente manier bewaard wordt, is **Bitcoin volstrekt onmogelijk te confisqueren**.

Het belangrijkste nadeel vandaag voor wat Bitcoin betreft, is denk ik dat het nog niet als algemeen ruilmiddel aanvaard wordt. Daarnaast kan een zonnestorm voor problemen in het elektriciteitsnet zorgen, die dan weer het internet kunnen doen stilvallen. Maar dat is op wereldschaal zeer onwaarschijnlijk, en op zo'n moment heb je grotere katten te geselen dan huilen om je verloren gegane bitcoins: smeltende kerncentrales en zo.

Een zwak punt in de Bitcoin-code is ook mogelijk, maar dat kan snel gedicht

“Bitcoin zal ergens vermeld worden waar veel lezers zijn, een deel van die lezers zullen het idee leuk vinden en bitcoins proberen te kopen, de prijs ervan zal stijgen, wat ervoor zal zorgen dat nog meer mensen willen “investeren”, waardoor de prijs nog verder zal opgedreven worden. ...tot mensen beslissen dat de koers niet verder zal stijgen en iedereen zich haast om te verkopen voor de waarde daalt. Ik voorspel dat er tussen één en vijf Bitcoin zeepbellen (...) zullen ontstaan in de komende vier jaar.”

*Bitcoin hoofdontwikkelaar
Gavin Andresen, 9 juli 2010*

Dit is de bitcoin-prijs op een logaritmische schaal. Hier kan je zien hoe mooi de exponentiële trend zich ontwikkelt. In het lichtblauw zie je de bollinger bands, die aangeven hoe de volatiliteit in feite sterk aan het afnemen is. Ten slotte het volume in USD onderaan, waaraan je kan zien hoe sterk de interesse naar Bitcoin aan het stijgen is.

“Het belangrijkste probleem met conventioneel geld is al het vertrouwen dat nodig is om het te doen werken. Men moet de centrale bank erin vertrouwen dat deze het geld niet zal ontwaarden, maar de geschiedenis van het fiatgeld bulkt van inbreuken op dat vertrouwen.

We moeten ook geloven dat de banken ons geld daadwerkelijk aanhouden, maar ze lenen het uit in golven van kredietzeepbellen met nauwelijks een fractie in reserve. Ook onze privégegevens moeten we hen moeten hen toevertrouwen, en hopen dat dieven met onze identiteit gaan lopen.”

Uitvinder van Bitcoin, Satoshi Nakamoto

worden aangezien deze open source is. Internet-ondernemer Wences Casares heeft twee teams van hackers ingehuurd om zes maanden lang te proberen het Bitcoin-protocol te kraken. Het is ze niet gelukt.

Een nieuw monetair paradigma?

Zoals ik in het begin van deze nieuwsbrief stelde, na een monetaire systeemcrisis is het mogelijk dat zich een nieuw monetair paradigma

zal gaan vormen. Ik heb altijd moeite gehad om daar **goud** een centrale rol in te zien spelen, omdat goud in een klassieke goudstandaard snel kan corrumpieren. Ook in een digitale wereld wordt goud namelijk in kluizen opgeslagen, en circuleren in de economie door goud gedekte papieren en digitale goudbewaarbewijsjes als geld. Fraude allerhande kan dan makkelijk ontstaan door meer goudbewaarbewijsjes te creëren dan men onderliggend goud heeft. Dat is nu wellicht al zo, met het boekhoudkundige goud van de centrale banken en de vele financiële producten die “zo goed als goud” beweren te zijn maar in werkelijkheid maar fractioneel gedekt zijn.

Wie aan goud denkt als fundament van het volgende financiële systeem, gaat er noodzakelijk van uit dat we, eventueel na een periode van chaos, opnieuw een periode van *her-centralisatie* zullen zien. Want voor de bewaring en regulering van dat goud onder een goudstandaard zijn banken en overheden nodig (althans, dat vinden die overheden zelf, en die controle kunnen ze ook uitoefenen in een dergelijk systeem).

Mij lijkt het echter waarschijnlijker dat de trend van *de-centralisatie* van de voorbije eeuw zich zal verderzetten. We zagen in de 20ste eeuw bijvoorbeeld hoe de film evolueerde naar de radio en televisie—waardoor het plots veel makkelijker werd om zelf ‘boodschapper’ te worden. Dat op zich evolueerde op zijn beurt naar de telefoon en videofoon (skype), wat nog individueler en vrijer was. Hetzelfde zagen we gebeuren met de kranten en de boekenwereld, die werden aangevuld met en steeds meer vervangen door het veel diversere en interactievere medialandschap op het internet. (Iedereen kan nu zijn eigen boek of magazine publiceren, wat een weelde!) Idem voor de universiteiten: van granieten en bakstenen gebouwen, gecentraliseerd en vaak onder de knoet van een overheid, naar het huidige globale netwerk van consultants, leraren en coaches waarmee we onszelf via het internet vrijelijk mee kunnen associëren en met wie we via discussie en interactie kennis verwerven.¹⁵

Waarom moeten we vandaag dan nog nog twee tot drie dagen wachten om elektronisch geld over te schrijven naar een andere rekening? Terwijl we dat al 15 jaar lang instant kunnen doen met

“Het idee ligt in het verlengde van vele belangen en economische constellaties in de wereldeconomie. De euro en de dollar worden niet langer gezien als onaanraakbare monopolies in hun rol van reservemunten. De wereld heeft duidelijk nood aan meer reservemunten.”

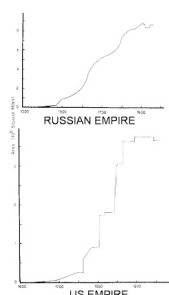
Yaroslav Lissovlik, hoofdeconoom bij Deutsche Bank, 29 maart 2012

“Mensen kunnen alleen in de toekomst kijken als deze samenvalt met hun eigen wensen, en ze kunnen de meest voor de hand liggende feiten negeren wanneer ze onwelkom zijn.”

George Orwell

“Wat ik vrees is confiscatie. Confiscatie van mijn vermogen, confiscatie van het vermogen van mijn klanten. Ik denk dat dit ding uit de hand zou kunnen lopen. Het duurt denk ik nog maar een jaar voor de Fransen hun banksysteem volledig zullen genationaliseerd hebben.”

Hugh Hendry, 1 mei 2012

Ook op politiek vlak lijken we richting decentralisatie te bewegen. Hier links zie je de oppervlakte in km² van het Groot-Russische rijk tot 1900, vergeleken met dat van de V.S. tot het jaar 2000. Analyse van de EU zou een gelijkaardige grafiek opleveren.

(bron: Tainter)

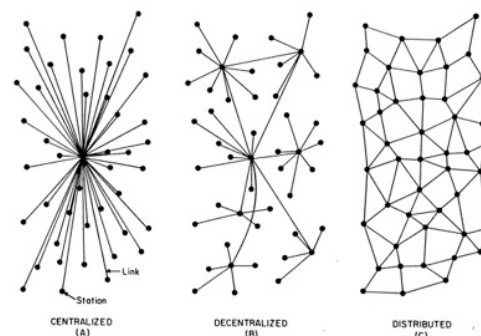

FIG. 1 – Centralized, Decentralized and Distributed Networks

In de economie bewegen we de voorbije 100 jaar steeds weer van gecentraliseerde naar meer gedecentraliseerde & gedistribueerde technologieën.

¹⁵ Zo evolueren we in feite terug naar de essentie van ‘school’, dat afkomstig is van het Griekse *skolein*, ‘vrije tijd doorgebracht in geleerd gezelschap’.

berichten per email? Waarom moeten we tientallen euro's betalen voor een internationale overschrijving? Een hele papiermolen doorworstelen om een bankrekening te openen? Of werken met tussenpartijen die voor hun diensten 2-5% van het bedrag afroemen (paypal)? En dat terwijl we iedere stap van de weg gemonitord worden door de scanners van de ambtenarij en dus financieel in ons blootje staan.

Dit is wat we in 2013 allemaal nog moeten ondergaan, en de komende bail-ins, bankvakanties, hyperdevaluaties en dergelijke, nog daar gelaten. Nee, ik denk dat de tijd echt rijp is, dat de samenleving (en zeker de jongere generatie) klaar is voor een geld dat mee is met zijn tijd. En daar is Bitcoin het prototype van: het is discreet, flexibel, internationaal, goedkoop, snel, en het moedigt bovendien ook sparen aan door het feit dat de voorraad eindig is.

Het concept van de melt-up

melt-up [mélt ùp] (meervoud melt-ups)

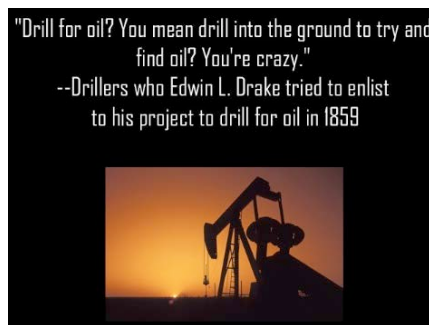
Definitie: een plotse ongewone en dramatische stijging in de waarde van een markt.

Het het komende trauma in de financiële markten zal een flessenhalseffect veroorzaken, waardoor de liquiditeiten in de wereld zullen worden gedecimeerd. De overblijvende liquiditeiten zullen die vormen zijn die geen of zeer weinig tegenpartijrisico kennen. In die liquide activa (oftewel *harde valuta*) zullen we steeds meer getuige worden van melt-ups: dramatische stijgingen in waarde.

Waarschijnlijk is het je na de recente rally in Bitcoin duidelijker geworden over wat voor stijgingen ik het hier heb: dramatische, inderdaad. Daarom dat ik ook niet zo wakker lig van tijdelijke fluctuaties, goud en zilver die nu weer even naar beneden duiken, minder presterende goudmijnen, de procenten die we missen in de hype rond de algemene aandelenmarkten, etcetera. Al die verliezen zullen in het niets vallen eens de liquiditeitscrisis goed op gang komt.

Wat we ons bij een melt-up moeten voorstellen? Het kan denk ik iets vergelijkbaars worden als de periode rond de eerste exploitatie van petroleum, oftewel rots-olie. In de vroege jaren 1900 werden enorme walvisjachtexpedities op touw gezet, om daarna de spermaceti uit het hoofd van de walvis te gebruiken als onder meer was voor kaarsen.

De ontdekking van aardolie-raffinage tot kerosine veroorzaakte een crash in de walvisvangst, en creëerde een ongeziene stimulus in het algemene welvaartspeil. Daarbij werden ettelijke jonge en oudere

"Op dit moment in het bijzonder hebben we een fiat stelsel dat in essentie neerkomt op een geldpers in bezit van de overheid, en de centrale bank die op de knop drukt. Er moet een mechanisme worden gevonden die de hoeveelheid geld dat geproduceerd wordt beperkt (...) omdat in afwezigheid daarvan de hele geschiedenis suggereert dat er dan inflatie ontstaat wat een erg nadelig effect heeft op de economische activiteit..."

Alan Greenspan, januari 2011

"Bitcoin is het begin van iets geweldig: een valuta zonder overheid, iets dat noodzakelijk is en een imperatief. Maar ik ben nog niet vertrouwd met het specifieke product om uit te maken of dit de best mogelijke constructie is. Bovendien duurt eht lang om een reputatie van vertrouwen op te bouwen. Ik praat enkel over skin-in-the-game. Als ik geld in Bitcoin had geïnvesteerd, ik zou het gezegd hebben. Maar dat is nog niet het geval. Ik wacht tot ik het beter begrijp, niet met mijn hersenen, maar met mijn ervaring..."

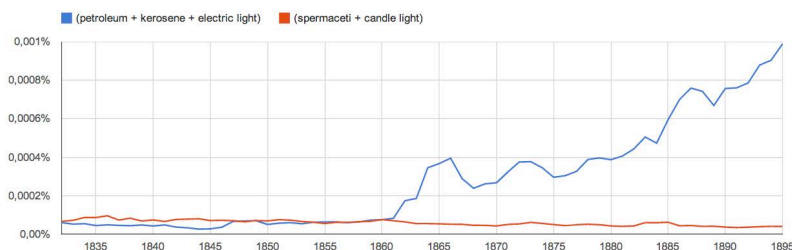
Nicholas Taleb, 20 maart 2013

"Geld wordt opnieuw uitgevonden. De banken gebruiken het monopolie op geld dat ze hebben voor politieke doeleinden. Op den duur zal dat leiden tot devaluatie—en de vraag naar private ruilmiddelen zal toenemen."

Thorsten Polleit, 24 maart 2013

ondernemers en financierders op korte tijd miljonair (en in die tijd betekende dat nog wat :-)).

Via Google Ngram zie je hier hoe vaak de woorden verbonden met walvisolie (in rood) voorkwamen in boeken van de 19^e eeuw, vs. de woorden verbonden met petroleum (in blauw). Perfect voorbeeld van een paradigmawissel.

Nu, tot we werkelijk die paradigmawissel zien, probeer ik pragmatisch te zijn. Ik probeer te focussen op de orde van de dag, me mentaal voor te bereiden op verdere daling in koopkracht van edelmetalen en Bitcoin, en ook om mijn aannames en centrale hypothese steeds opnieuw te onderzoeken.

Het is immers door dat laatste niet te doen, dat de meeste gold bugs het Bitcoin-fenomeen volstrekt misgelopen zijn, waardoor ze nu achter de feiten aan hollen. Ik wil open blijven, zowel over wat crisisscenario's betreft als over de bescherming ertegen. Ik wil niet in de val van het bijgeloof en het chauvinisme sukkelen: het gaat mij om het beschermen van koopkracht voor de lange termijn, niet om het beschermen van illusies op de korte.

Toch vind ik het belangrijk om ons een voorstelling te maken van wat de **big picture voor Bitcoin en de cryptocurrencies** zou kunnen worden. Zodat we iedere nieuwe 'zeepbel' in zijn juiste context kunnen zien. Ik spreek over bubbels in de meerderheidsvorm, inderdaad. Bitcoin-veteranen hebben er zo al een aantal gezien, en iedere keer eindigde de prijs na de 'crash' toch honderden procenten hoger dan voor het begin van de rally.

Een anonieme schrijver op reddit.com heeft onlangs onderstaande schets gepost, van waar we mogelijks naartoe kunnen met Bitcoin. Volgens zijn logica zijn we met een marktkapitalisatie van over het miljard nu bij fase 4 aangekomen van een nieuw monetaire paradigma.¹⁶ Volg zijn redenering even verder mee:

1. \$50k – vroege enthousiastelingen kopen de munt
2. \$1 miljoen – mensen gebruiken het voor kleine transacties (bv. Silk Road)
3. \$50 miljoen – Kleine illegale activiteit vloeit door Bitcoin, mensen beginnen het te gebruiken om geld over de grens te transporteren.
4. \$1 miljard – Middelgrote transacties. Angels & Venture Capitalists beginnen te investeren (200k-\$5milj) en creëren startups. (We zijn hierp)
5. \$25 miljard – illegale transacties van een hogere orde (maffiabazen) en grotere beleggers (multi-miljoen) beginnen in te stappen. Ook overheden raken betrokken, proberen te reguleren. Welgestelde mensen gebruiken om belastingen te ontwijken bij

¹⁶ Bron: http://www.reddit.com/r/Bitcoin/comments/1c5j46/you_people_are_seriously_not_thinking_clearly/.

Uniek kenmerk van Bitcoin boven alle andere fiat valuta die zomaar kunnen worden bijgemaakt, is dat Bitcoins schaarsste het sparen aanmoedigt.

“Niets is veilig voor confiscatie door de staat, geen spaarboekje, maar ook geen huis of appartement. De Duitsers ervoeren dit na WOII, toen ze een extra vastgoedbelasting moesten betalen in de vorm van gedwongen hypotheekbetalingen. Overheden hebben zelfs het bezit van goud uitgebannen gedurende monetaire crisissen, waarbij de burgers gedwongen waren om het edelmetaal in te ruilen voor de nationale munt.

Tot op heden hebben de burgers van de met schulden overladen eurozone nog zo geen taken moeten ervaren. Maar waarom niet?”

Der Spiegel, 25 maart 2013

Enkele opmerkelijke prijsdalingen in Bitcoin

Datum	Daling	Hoogste prijs
8-12 juni '11	-68%	\$32
17 feb. '12	-36%	\$7,2
17-19 aug. '12	-51%	\$15,2
6-11 maart '12	-33%	\$45
11-15 april '12	-65%	\$260

Volatiliteit is niet vreemd aan Bitcoin, en het heeft de munt nog nooit verhinderd te groeien.

“Bitcoins zijn niet blootgesteld aan het risico op overheidsfaillissementen.”

Christopher Vecchio, DailyFX, 29 maart 2013

internationale transacties.

6. \$400 miljard – Grote bedrijven en beleggers kloppen aan. Wordt de de facto standaard voor illegale activiteit. Overheden beginnen repressief op te treden. Een paar Bitcoin-bedrijven worden zonder waarschuwing gesloten door de overheid, wat tot angst en woede leidt. Kleine bedrijven gebruiken het regelmatig voor internationale overschrijvingen.
7. \$1 biljoen – Internationale valuta vloeien erdoor heen, zeer grote beleggers stappen in, er wordt over gesproken alsof het gemeengoed is. Bedrijven leren om zich te houden aan de reguleringen, en transactieprocedures worden standaard. Grote bedrijven gebruiken het om internationale transacties te doen.
8. \$5-20 biljoen – Wordt de de facto standaard van internationale handel en monetaire evaluatie, waarbij het de dollar vervangt als globale standaard. De prijzen stabiliseren en veranderen nog maar slechts een fractie van een procent per dag.

Om een idee te geven van de **potentiële toekomstige waarde van één bitcoin** (telkens delen door 21 miljoen): stap 5. \$1.190, stap 6. \$19.047, stap 7. \$47.619, stap 8., \$238.095 - \$952.380. *Daarom* zeg ik steeds weer dat iedere belegger vandaag minstens een paar bitcoins zou moeten bezitten.

De schrijver vervolgt: “Weet ik zeker dat dit zal gebeuren? Natuurlijk niet. Maar de eerste vier stappen lagen vrij voor de hand achteraf bekeken. En het houdt steek—want waarom zou wie dan ook de dollar gebruiken voor internationale geldtransacties post-Bitcoin? Het verliest zijn waarde, het is duur om te gebruiken, het kan geconfisqueerd worden, en valt ten prooi aan de willekeur en vergissingen van de overheid.”

Ik weet ook niet of het bovenstaande scenario zal gaan plaatsgrijpen. En ik wil het niet gebruiken om al mijn lezers op te zwepen om nu vol in Bitcoin te gaan beleggen. Ik wil jullie er vooral op wijzen wat voor **uitzonderlijke risk-reward positie** we hier voor ons liggen hebben. In combinatie met de komende crisis is dit bijna een ‘perfecte storm’ voor iets als Bitcoin. En die storm is nog lang niet ten volle losgebarsten, we horen nu alleen nog maar de donder in de verte. Daarnaast is de marktkapitalisatie van Bitcoin ook nog altijd extreem klein vergeleken met de andere valuta, maar tegelijk voldoende groot om verdere snelle groei aan te moedigen.

Dit alles betekent volgens mij dat zelfs met een bescheiden belegging in deze valuta, zoals ik dat deed in februari 2012, het potentieel mogelijk is om de komende jaren een stijging in koopkracht mee te maken die je zeer welvarend kan maken.

En waar je je overigens ook werkelijk goed over mag voelen, want met je aankoop heb je de waarde van alle bitcoins in de handen van jonge ondernemers, ontwikkelaars, en spaarders verder omhoog geholpen, waardoor zij op hun beurt meer tijd en energie aan de groei van deze fenomenale technologie kunnen spenderen—en zo draag je als belegger bij tot het vrijer worden van de wereld.

Ook verschillende Nederlandse handelaren aanvaarden als Bitcoin als betalingsmiddel.

“De Duitse marktleider voor kortetermijnverhuur van private leefruimtes [meer dan 100.000 bedden wereldwijd], als alternatief is voor hotels, biedt nu Bitcoin aan als betalingsmethode.

Stephan Uhrenbacher, CEO van 9flats: ‘Als een globaal platform hebben we te maken met moeilijkheden in het doorsturen van geld naar gastheren in één van onze 159 landen. Onze gastheren hebben ons herhaaldelijk gevraagd om andere betalingsopties.

Bitcoin is een een betalings-methode die makkelijk te integreren is met minder transactiekosten dan andere inter-nationale opties. Daarom verwelkomen en steunen we deze valuta. We geloven dat Bitcoin een fantastische manier is om geld door te sturen, maar niet om geld te bewaren.

Uhrenbacher: ‘het is ongelooflijk hoe goed het concept werkt in de praktijk.’”

11 april 2013, <http://blog.9flats.com>

Lezersbrieven beantwoord

Dag Tuur,

Wat gebeurt er met PSLV? Ik lees dat Eric Sprott zelf zilver verkoopt?

mvg, Rob

Dag Rob,

Een ervaren vriend van me met beleggingen in PSLV schrijft dit:

“Sprott verkoopt wat van zijn persoonlijke holding in zijn zilverfonds. (...) Dat heeft hij de voorbije maand voortdurend gedaan. Voor zo’n \$28 miljoen. Deze periode correspondeert met de PDAC-conferentie waar zijn collega Rick Rule over stelde dat hij er een aantal van de beste (beleggings)kansen van zijn hele leven gezien heeft—dat wil zeggen: goede gelegenheden om deel te nemen aan private placements tegen bodemprijzen. Ik neem daarom dus aan dat hij het geld in aandelen heeft belegd.”

Ik ben geneigd het hiermee eens te zijn, hoewel het altijd moeilijk is handelingen in te schatten van op afstand. Andere stemmen zeggen bv. dat Sprott de recente zilverprijsdaling heeft zien aankomen en daarom winst nam. Feit blijft dat de Net Asset Value van PSLV nu rond de 100% zit, en dus vanaf hier onmogelijk meer dan 5% zou kunnen dalen. En voor dat gebeurt zullen beleggers wellicht snel dat gat vullen.

mvg,

Tuur

Dag Tuur,

Misschien niet zo'n slecht artikel om te becommentariëren?

<http://tinyurl.com/bitbubble> (auteur stelt dat Bitcoin een zeepbel is, en mogelijks zelfs een ponzispel)

mvg, Stef

Beste Stef,

[In antwoord op het argument dat Bitcoin een virtuele goudstandaard is, en dat de goudstandaard vroeger vele recessies heeft veroorzaakt.]

Die man kent zijn monetaire geschiedenis niet als dit beweert. Wacht maar tot de banken dichtgaan (door de bail-ins) de interesten boven de 20, 30% schieten, en we gierende inflatie krijgen - dan zal je de economie pas zien stagneren, en dat zal rechtstreeks het gevolg zijn van een beleid van monetaire expansie en fractioneel reservebankieren.

Na decennia van kredietexpansie (gratis krediet) waardoor heelder bevolkingen boven hun stand gingen leven, is er nu extreme nood aan activa die sparen *aanmoedigen*. De economie is hopeloos scheefgegroeid, en als de inflatie nu verder aantrekt (en dat zal het, als het advies van deze man gevolgd wordt), zullen mensen nog minder tot dat broodnodige sparen worden aangemoedigd. Bitcoin en goud zijn net uitstekende vehikels om bijengespaarde koopkracht in op te slaan.

Zijn stelling dat niemand persoonlijk baat heeft bij de extra dollars die Ben Bernanke ad libitum kan printen met zijn Fed is toch om uit je vel te springen? En deze rotzooi mailen ze naar 240.000 mensen! Een prima indicator dat de waardering van Bitcoin en de andere cryptocurrencies nog lang niet hun verzadigingspunt hebben bereikt.

Dat die Keynesiaanse, anti-deflationistische dollarbugs maar blijven zitten op hun stapel papier. Ik ben er niet rouwig om :-)

mvg, Tuur

“Dit Cyprus-evenement zou later in de geschiedenisboeken wel eens kunnen gezien worden als de katalyst van de val van een ponzispel dat 100 jaar oud is. Dit zou in de rij kunnen komen te staan met het schot in Sarajevo als de start van WOI, of de val van Kreditanstalt in 1931 als het begin van de Grote Depressie.”

Egon von Greyerz, 18 maart 2013

“Op een gegeven moment in de tijd zou ik veel liever goud bezitten dan papier. Ik weet alleen niet wanneer dat moment er zal zijn.”

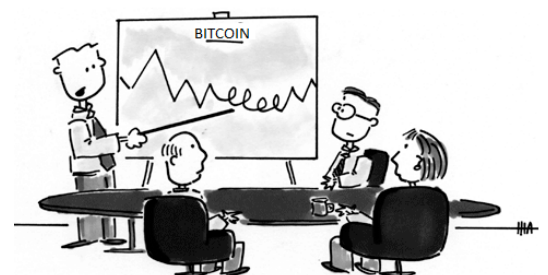
Kyle Bass, 9 april 2013

“In het jaar 2000 jaagden mensen groei achterna maar vergaten te vragen ‘tegen welke prijs?’. En in recente jaren hebben ze veiligheid en inkomen achterna gejaagd terwijl ze dezelfde vraag opnieuw negeerden. Vandaag de dag is de prijs die men betaalt voor de veiligheid en het vaste inkomen van obligaties bij de allerhoogste in de geschiedenis.”

Howard Marks, 18 februari 2013

© MARK ANDERSON

WWW.ANDEREETONS.COM

“We’re still not sure what happened here, but I think we can all agree that we’re glad it’s over.”

“Coinsetter, een New Yorkse startup die een Forex platform voor Bitcoin gaat lanceren [met leverage en shorten], verkondigde vandaag dat het \$500.000 in kapitaal heeft verworven.”

Persbericht, 9 april 2013

Goedemorgen Tuur,

Ik heb een vraagje n.a.v. de grafiek over de leverage van de banken, dit in je laatste update. Wat is de leverage ongeveer van de Rabobank? Ik heb daar ledencertificaten. Ik weet dat Rabobank veel leningen aan huizen"bezitters" heeft uitstaan.

Dank en met vriendelijke groet, Casper

Dag Casper,

Met een balanstotaal van 752.410 miljoen en een eigen vermogen van 44.627 miljoen komt de leverage uit op 17:1. In Europa is dit vrij laag, maar dat is relatief, want als de ene bank/overheid in de problemen komt, krijg je vaak met een domino-effect te maken omdat banken activa bezitten die weer door andere banken en overheden zijn uitgegeven.

En zoals je zegt heeft RaboBank ook blootstelling aan de Nederlandse hypotheekmarkt - en dat levert grote problemen op:

<http://www.huizenmarkt-zeepbel.nl/24-08-2012/23-rabobank-hypotheeken-staat-onder-water/> (korte link: <http://tinyurl.com/rahypot>)

mvg, Tuur

Beste Tuur,

Op zijn website geeft Martin Armstrong aan dat er eerst een dollarrally zal zijn, gevolgd door een rally in goud. En hij is nogal kritisch over wat betreft die manipulatie van de goudprijzen.

Mvg, Xander

Dag Xander,

Ik heb in het verleden veel artikelen van Armstrong gelezen, en vind dat hij goede historische inzichten heeft, maar ik krijg kop noch staart aan zijn analyses van de huidige stand van de markten. Ik snap dus ook zijn standpunt ivm goud niet.

Ofwel is zijn cyclus-theorie geniaal, ofwel is het gebakken lucht - ik weet eerlijk niet welke van beide, want ik snap ze niet.

mvg, Tuur

Dag Tuur,

Hierbij nog een vraag: zouden er concurrerende digitale munten op de markt kunnen komen? En hoe veilig is de paper-wallet formule momenteel? Zijn er al andere veilige hardware oplossingen om bitcoins te bewaren?

Mvg, Joost

Beste Joost,

Ja, die zijn er al: <http://tinyurl.com/otherccs>. Maar het netwerk-effect speelt sterk. Daarom vind ik het aannemelijk dat er één munt bijzonder dominant zal blijven.

Ivm paper wallets: je erin slaagt om je computer voldoende af te schermen van hackers bij het genereren van je paper wallet, behoort het tot de allerveiligste oplossingen.

Hardware wallet is onderweg, maar nog niet klaar. Hier een demonstratie van een prototype: <http://tinyurl.com/hwwallet>.

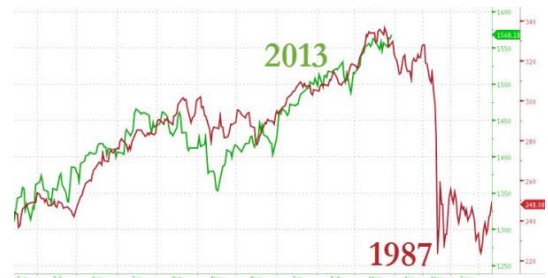
mvg, Tuur

"In 2012 stonden er tussen de top 50 namen op de Forbes-lijst van rijkste Amerikanen 11 namen van beleggers, financiers, of hedgefund managers. In 1982 kwam geen enkele naam uit die hoek voor op de lijst."

*Tony Deden van het Edelweiss Fund,
11 maart 2013*

Deze advertentie uit 1882 laat zien wat voor verwoestende kracht de inflatie heeft uitgeoefend in de voorbije 150 jaar. De gulden (nu euro) heeft in die tijd meer dan 95% van haar waarde verloren.

Het koersverloop op de algemene aandelenmarkten vertoont sterke gelijkenis met de dat van 1987.

De prijsgrafiek van Litecoin, een alternatieve cryptovaluta, in USD over de voorbije maand. Meer grafieken op: cryptocoincharts.info.

Beste Tuur,

Wat betekent die laatste opmerking van Marc Faber dat zelfs goud niet meer zeker is als het systeem omvalt? Als dat waar is kunnen we wel ophouden!

Groeten, Jos

Dag Jos,

Voor zover ik hem ken bedoelt Faber m.i. dat ook goud en zilver aan capital controls (lees: meerwaardebelastingen of confiscatie) onderworpen kunnen worden, afhankelijk van hoe en waar men het bewaart - niet zozeer dat de toekomstige waarde van goud niet zeker is. Ook mss rekening mee houden dat Faber vaak zeer goede mensen adviseert, die hebben het vaak moeilijker om met hun volledige vermogen 'onder de radar' te blijven.

mvg, Tuur

Dag Tuur,

Sorry, maar die fameuse munt is een piramidespel en dus bedrog!!! Let maar goed op met bitcoin!!!

De eerste vraag is: hoe kan een munt 600% stijgen als de onderliggende waarde geen 600% stijgt? En die onderliggende waarde die 600% zou gestegen zijn, die is toch ook uitgedrukt in gewone valuta? Zeepbel.

Groeten, Bernard

Dag Bernard,

Dit is een veelgehoorde kritiek. In antwoord: <http://tinyurl.com/biponz>.

"In een Ponzispel overtuigen de beleggers dat ze winst zullen maken. Bitcoin maakt geen zulke beloftes. Er is geen centraal bestuursorgaan, enkel individuen die samen aan een economie werken.

Een ponzispel is een 'zero sum game'. In een ponzispel profiteren de vroege instappers ten koste van de late instappers, en zijn de late instappers altijd het slachtoffer. De verwachte uitkomst van Bitcoin is win-win. Vroege en huidige gebruikers profiteren van de stijging in waarde naarmate Bitcoin beter begrepen wordt, en er dus ook meer vraag naar is door het algemene publiek. Alle gebruikers hebben voordeel bij het nut van een betrouwbare en wijd-geaccepteerde gedecentraliseerde valuta."

"De eerste vraag is: hoe kan een munt 600% stijgen als de onderliggende waarde geen 600% stijgt? En die onderliggende waarde die 600% zou gestegen zijn, die is toch ook uitgedrukt in gewone valuta?"

Met als definitie van geld een "universeel aanvaard ruilmiddel", ligt de langetermijnwaarde van een valuta in de mate waarin die valuta het kopen en verkopen in een samenleving vergemakkelijkt. Zoals we bij Bitcoin in 2011 zagen (toen het rallyde naar \$30, om vervolgens te crashen naar \$2) komt er natuurlijk ook een speculatieve component bij kijken.

Bitcoin is niet gedekt door iets anders, maar ook fysiek goud is dat niet.

In verband met de intrinsieke waarde, zie ook: <http://tinyurl.com/biintrins>.

"Zeepbel."

Gezien de bijzonder grote objectief vaststelbare voordelen die Bitcoin te bieden heeft in een maatschappij waarin confiscatie en capital controls meer en meer tot de orde van de dag behoren, zie ik geen reden waarom de markt voor deze cryptocurrency niet zou blijven groeien de komende jaren.

[noot: Ik schreef dit vòòr de correctie van 10-11 april] Ik verwacht wel al een tijd dat deze parabolische stijging een serieuze correctie zal ondergaan, net

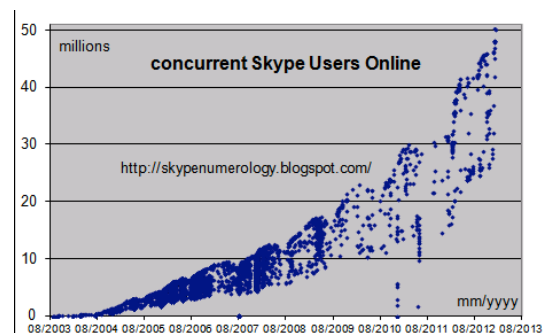
Is goud kanarie in de mijn voor een nieuwe deflatoire crash? Zou goed kunnen. Ik verwacht een vrij snel herstel in goud, want de markten zullen nieuwe stimulus anticiperen.

"Bitcoin is de enige valuta annex geldsysteem ter wereld waarin het bewaren en betalen kan gebeuren zonder tegenpartijrisico. Dit is absoluut revolutionair en je zou de vorige zin dan ook nog eens opnieuw moeten lezen."

Erik Voorhees, 2011

Nog een 'advertentie' van de immer enthousiaste Bitcoin-gemeenschap.

In het internet-tijdperk zijn parabolische adoptiecurves mogelijk. Zie hier de groei van het aantal skypegebruikers online. Een dergelijke adoptiecurve zien we wellicht ook bij Bitcoin, wat de parabolische prijsstijging verklaart.

zoals dat vaak gebeurt in seculaire stierenmarkten. Samen met mijn abonnees heb ik al mijn inleg teruggenomen, ik heb zo'n 10% van mijn bitcoins verkocht en loop hierdoor geen risico meer op verlies.

Mvg, Tuur

Hoi,

Nog geen week later en de volgende error doet zich voor met bitcoins. [Refereert aan de blockchain fork van 12 maart 2013, die voor een dip in de koers van Bitcoin zorgde.] Mijn advies is om daar ver van weg te blijven. En dat zeg ik als IT'er, ik volg het product al beetje van af het begin. Maar het is één groot piramidespel met te veel bugs in de software.

mvg, Andre

Beste André,

Hier wordt alles wat gebeurd is eenvoudig en in context uitgelegd: <http://tinyurl.com/bforkexp>.

Elke software-in-ontwikkeling kent zijn bugs, dat is de aard van het beestje en iedereen weet dat ze er aan zullen komen. Vraag is hoe er mee omgegaan wordt. Bij bitcoin is de ontwikkeling nodig en gewenst, om hogere transactievolumes toe te laten, en om geavanceerde toepassingen in de toekomst te vergemakkelijken.

Voor mij was deze gebeurtenis vertrouwenswekkend, gezien de snelheid waarmee alles opgelost werd—een paar uur tijd—, en omdat niemand één bitcoin verloren is.

Het staat iedereen vrij om Bitcoin te proberen hacken, en de hoofdprijs wordt altijd maar meer waard. Hier vind je een lijst met de 500 adressen waar het meeste bitcoins op te vinden zijn: <http://tinyurl.com/btcrich>. Op de grootste staat het equivalent van \$5 miljoen dollar.

mvg, Tuur

Beste Tuur,

Dank voor alle waardevolle informatie die ik tot hiertoe mocht ontvangen.

In het licht van voortschrijdende gebeurtenissen (nu Cyprus, daarna...?) lijkt het mij belangrijk om een beter tegen overheidsconfiscatie afgeschermd bankrekening en bewaarplaats voor goud en zilver te zoeken dan fungibele. Naast het in Macro Trends voorgestelde "Cube Global Storage" lijkt mij de oplossing van Euro Pacific Bank, met aan goudrekening gekoppelde creditcard zeer praktisch. Hebben jullie hiermee ervaring? Mening of commentaar van een niet-affiliate?

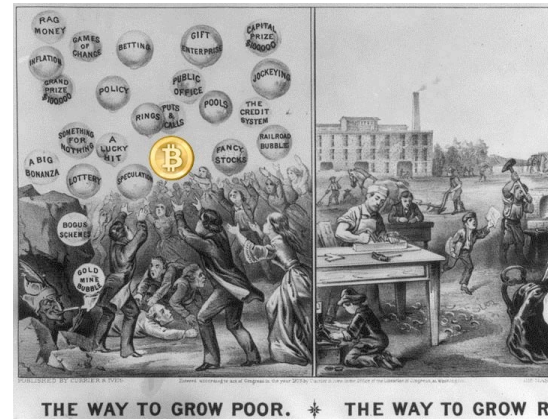
Zie: <http://europacbank.com/our-products/metals-backed-account/> of: <http://europacbank.com/>.

Met vriendelijke groeten,

André

Dag André,

Ik heb contact gehad met Euro Pacific bank en hou niet van hun formule waarbij ze gebruik maken van unallocated gold bij de Perth mint. Een kennis van me had slechte ervaringen met een allocated account van de Perth Mint (eerst géén serienummers te krijgen want de baren moesten nog gesmolten worden, erna waren het serienummers van Chinese baren... onkies verhaal),

Eén van de origineelste Bitcoin-is-een-zeepbel satires die ik ben tegengekomen.

“Expensify laat nu bedrijven internationale werknemers terugbetalen in Bitcoin. (...) CEO David Barrett zei dat Bitcoin een legitieme nood voor het bedrijf lenigt. “Naarmate onze klantenbasis internationaal groeit, krijgen we een stijgend aantal vragen voor inter-valuta compensatie, en Bitcoin is daar absoluut perfect voor.” zei hij. Expensify biedt al steun aan voor overzeese compensatie via Paypal, maar de bijhorende premie (4%) kan snel oplopen. Met Bitcoin is er zo geen premie. “We zijn opgewonden dat we deze technologie kunnen gebruiken op een behoorlijk mainstream manier”, zei Barrett.”

Slate Magazine, 27 maart 2013

The Above Image Does Not Depict The Actual Card

Een gelijkaardig concept als de gouden bankkaart van Europac is al eens eerder geprobeerd met bankbiljetten, dat was het e-gold dat in 2005 moest worden stopgezet toen het goud door de overheid in beslag werd genomen.

dus ik hou mijn hart vast rond hoe het zit met het niet-toegewezen goud & zilver.

mvg, Tuur

Beste Tuur,

Is er een reden waarom munten zoals de Noorse en/of Zweedse kroon niet tot het valutamandje behoren?

Met vriendelijke groeten,

David

Beste David,

Ja, de Zweedse en Noorse banken zijn erg kwetsbaar. Zie b.v. de loan-to-value ratio van Swedbank, DNB, Nordea - veel slechter dan vele Spaanse banken bijvoorbeeld. Voor meer over Noorse banken, zie de MacroTrends nieuwsbrief van mei 2012: <http://tinyurl.com/Mtnoorw>.

Het zijn prachtige landen (ik heb 9 maanden in Noorwegen gewoond), maar de Zweedse en Noorse gezinnen zitten erg diep in de schulden en de banken zijn erg afhankelijk van externe financiering, daarom koop ik geen NOK of SEK. De NOK is overigens de laatste maanden aan het verzwakken tegenover de euro.

Mvg, Tuur

Beste Tuur,

Moet je de bitcoins ook opgeven voor de inkomstenbelasting?

Mvg, D.

Dag D.,

Volgens twee bronnen die bij de NL belastingdienst informeerden, zou je het euro-equivalent van je bitcoins moeten aangeven onder box 3, 'vermogensbestanddelen'.¹⁷ Voor België heb ik minder duidelijkheid, deze verhandeling zou van toepassing kunnen zijn: <http://tinyurl.com/bitspe>.

Het lijkt me dat zolang je je bitcoins niet terug omzet naar euro, of als je ze uitgeeft in ruil voor een product of dienst, er geen belastingen te betalen zijn.

Maar ik ben geen jurist, om zeker te zijn raadpleeg je best even je fiscaal adviseur.

mvg, Tuur

Hallo Tuur,

Als ik geld op een buitenlandse bank wil deponeren hetzij in euro's of andere valuta, kan onze overheid dan mijn geld confisqueren of moet ik het gelijk omzetten in edelmetaal of bitcoins?

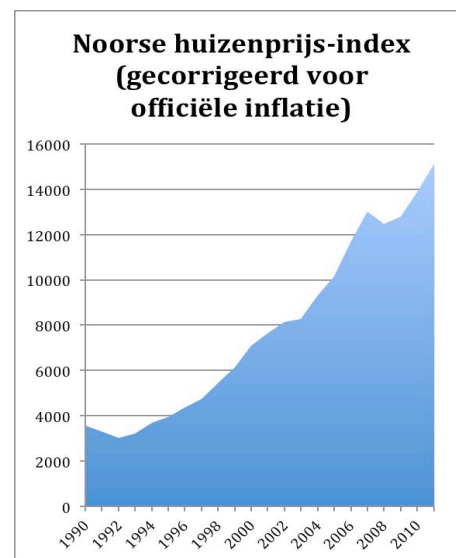
Mvg, André

Dag André,

Argentijnen die in 2001 een dollar-rekening hadden bij een buitenlandse bank, bleven ongedeerd. Ik vermoed dat hetzelfde zal gelden voor Europeanen. Probleem is alleen dat een bankencrisis in Europa wellicht niet

Ik ben geen voorstander van de edelmetaal-certificaten van de Perth Mint.

Noorwegen zit met een enorme huizenbel.

Bron: Noorse centrale bank

“Op 8 maart werd het eerste bitcoin hedge fund gelanceerd, beheerd door Exante Ltd. uit Malta. Met 80.000 bitcoins in beheer controleert hun fonds nu ongeveer 0,73% van alle bitcoins die vandaag bestaan. Het fonds heeft een gesofistikeerde beveiligingsstrategie en het risicomodel focust op risico van dataverlies, hardware failure risk, juridisch risico, extern hackersrisico, risico op oneerlijke werknemers, en sterfgeval of ongeluk met werknemers. Met behulp van Shamir's Secret Sharing algoritme wordt het wachtwoord in drie delen gesplitst via een 2-van-3 secret sharing model gespreid over verschillende jurisdicties.”

Jon Matonis voor Forbes, 26 maart 2013

¹⁷ NL bronnen <http://tinyurl.com/bitbel> en <http://tinyurl.com/bitbel2>.

zonder gevolgen zal blijven wereldwijd. Vandaar dat ik niet pleit voor zeer grote fiatgeldreserves, absoluut maximum (mits voldoende geografisch gespreid) lijkt me zo'n 30-35% van het vermogen.

mvg, Tuur

Dag Tuur,

Enkele vraagjes:

1. Interactive Brokers is van origine niet-Europees. Wat dan wel?
2. Als je je dollars wil cashen moet je eerst terug naar de euro. Is dat geen probleem?
3. Oh ja, toch blijkt de goud en zilverprijs niet echt omhoog te knallen. Dit zou toch een mooi moment moeten zijn. Het lijkt wel of de FED en dergelijke in het oneindige shorts kunnen verkopen. Dit moet toch een keer misgaan. Wat zal de echte trigger zijn?

John

Dag John,

1. Interactive Brokers is Amerikaans.
2. Als er een Europese bankvakantie is, dan kan je dollars slechts met mondjasmaat omzetten in euro (zoveel als je mag afhaken per week bijvoorbeeld). Of je stuurt die dollars naar een Amerikaanse rekening op een bitcoin exchange, je koopt er bitcoins van, en je verkoopt die bitcoins vervolgens voor euro's in cash in Nederland.

Ik zeg maar wat. De markt komt vaak met heel creatieve oplossingen eens het zover is. In Argentinië worden bijvoorbeeld obligaties gebruikt om geld in en uit het land te brengen: men koopt obligaties/aandelen met Argentijnse peso en men verkoopt ze vervolgens weer voor dollars op de internationale markt.

Maar er is nooit een 'silver bullet', één enkele oplossing om je te wapenen tegen onzekere tijden: diversificatie is het devies!

3. Ik heb geen idee wat de concrete aanleiding wordt. Een besmetting en paniek in Europa (500 miljoen mensen) zou zeker tot veel hogere goud- en zilverprijzen leiden.

mvg,

Tuur

Beste Tuur,

N.a.v. het nieuws uit Cyprus: Ik heb een beursrekening bij Keytrade (groep Landbouwkrediet) met aandelen en buitenlandse valuta. Betreft een mogelijke confiscatie. Kan vaders staat daar ook zomaar een aanslag op doen?

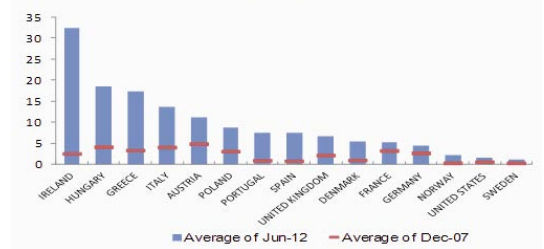
Mvg, Erwin

Dag Erwin,

Er zijn mij geen gevallen bekend van rechtstreekse confiscatie van aandelen in crisistijd. Onrechtstreeks uiteraard wel in de vorm van beurstaksen en vermogenstaksen. Een nieuwe evolutie in dat verband in Duitsland wordt hier besproken op ZeroHedge: <http://tinyurl.com/Euwtax>.

Nu is het wel zo dat Euroclear, het centraal effectendepot voor heel wat eurolanden, in 2011 haar bezorgdheid uitte over de richtlijnen van de Financial Stability Board uit Basel rond het gestructureerd failliet laten gaan

Figure 1. NPLs to total loans in the EU

Sources: Bloomberg, EBA 90 SIFI Banks, September 2012.

De 'non-performing loans' (leningen die niet meer worden afbetaald) van de Europese banken stegen explosief (blauw) sedert 2007 (rode lijn). Als de leningen niet worden terugbetaald, vallen banken zonder cash en gaan hun deuren uiteindelijk dicht.

“De Regering heeft een nieuwe wet gepubliceerd die Belgische belastingplichtigen verplicht om hun buitenlandse bankrekening(en) aan te geven bij de Nationale Bank van België. De wet is op 6 april 2012 gepubliceerd (...)”

SBB Accountants & Adviseurs, zomer 2012

“Een grote internetaanval heeft vrijdag het internetbankieren van ING platgelegd. Ook het betaalsysteem iDeal was vrijwel helemaal uit de lucht. De aanvallers bestookten de sites met dataverkeer, zodat ze nauwelijks bereikbaar werden. Het is niet bekend wie achter de zogeheten DDoS-aanval zitten en wat zij ermee wilden bereiken.”

De Telegraaf, 5 april 2013

“Voor de spaarboekjes ligt andermaal het scenario voor dat alle rente-inkomsten moeten worden aangegeven bij de belastingaangifte. Daarop moet dan 15 procent roerende voorheffing worden betaald. Spaarders die niet meer dan de vrijgestelde som van 1.880 euro rente per jaar ontvangen, kunnen bij de belastingafrekening - weliswaar pas een jaar later - de roerende voorheffing integraal recupereren. De regering-Di Rupo rekent op een opbrengst van 400 miljoen euro.”

Het Laatste Nieuws, 26 maart 2013

van too big to fail-financiële instellingen ('Resolution and recovery framework for SIFIs').¹⁸ In dat document stelde Euroclear: "we believe that (...) particularly Central Security Deposits (...) should be excluded from the current FSB proposals ... indeed we believe that some of the measures proposed by the FSB, if applied to CSDs, could conversely have a detrimental effect on market stability." Dus Euroclear vindt dat als ze failliet zou dreigen te gaan, de redding van buitenaf moet komen omdat het een systemisch belangrijke instelling is.

Wat verder in de tekst wordt duidelijk waar Euroclear precies bang voor is: "**liquidation** of a CSD does not seem to be an appropriate solution. As an alternative to liquidation, the consultation document suggests the options of **sale of business** (...) or **creditor-financed recapitalisation**. (...)" En nog: "... we believe it might **not be appropriate to use a bail-in for liabilities that result from (short-term) transactions related to cash and securities clearing and settlement** (including repurchase transactions)."

Wat Euroclear hier lijkt te impliceren is dat men er cash en effecten van de klanten gebruikt voor winstgevendende kortetermijn-transacties, een gangbare praktijk in de sector, maar niet altijd zonder risico. In 2011 zagen we al hoe derivatenhandelaar MF Global via dergelijke praktijken (het herhypothekeren van activa van klanten) in het stof moest bijten, en daarbij heel wat klanten feitelijk onteigende, niet alleen van hun cash, maar ook van hun effecten.

Daarom stelt Euroclear: "We believe that the authorities should give further thought on whether these remedies are appropriate (...) [and that they] should explicitly exclude (...) Central Security Deposits from the framework suggested for regular SIFIs."

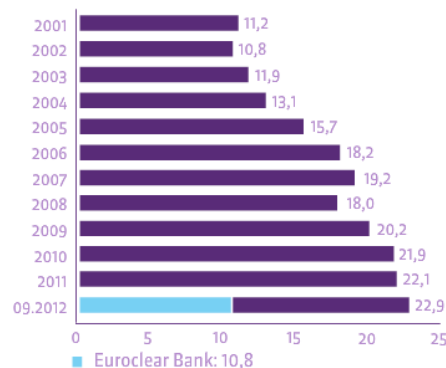
Het is me nog niet duidelijk welke de specifieke regeling is die nu getroffen is voor Euroclear, of er daadwerkelijk een uitzondering gemaakt zal worden. Maar het feit dat Euroclear zich zo'n zorgen maakt over hoe een eventueel faillissement zich zou afwickelen, vertelt ons misschien iets over haar huidige financiële kwetsbaarheid.

Dit zit me allemaal niet zo lekker, en daarom blijf ik bij mijn stelling dat in het huidige klimaat het toch raadzaam is om niet al te veel aandelen aan te houden (hoewel deze nog steeds sterk te verkiezen zijn boven obligaties en derivaten). Pakweg 20 à 30% maximaal. Interactive Broker is één van de spelers waar ik relatief meer vertrouwen heb (zie MacroTrends augustus 2012), vandaar dat ik hen ook aanraad.

Voor wat **buitenlandse valuta** betreft: in Argentinië en andere Zuid-Amerikaanse landen waar bankvakanties voorkwamen, werden de buitenlandse valuta die in de lokale banken gedeponerd waren vaak gedwongen omgezet (tegen een nadelige wisselkoers) naar de lokale valuta, waarna deze ook net zoals alle andere rekeningen gegijzeld zat in de bankvakantie en overgeleverd was aan de geldontwaarding. Als er in Europa een bankencrisis losbarst (en gesteld dat die beperkt blijft tot Europa, wat toegegeven weinig waarschijnlijk is), ben je dus enkel veilig met buitenlandse valuta in een buitenlandse, best private en goed gekapitaliseerde, bank.

mvg,
Tuur

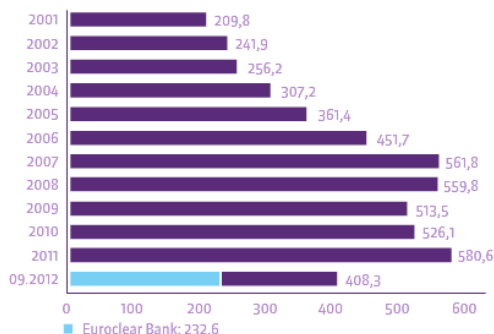
Grafiek 66: Waarde van de effecten in bewaring bij Euroclear (in duizend miljard EUR, einde periode)

Bron: Voorstelling Febelfin op gegevens Euroclear.

Euroclear houdt momenteel voor bijna €23.000 miljard aan effecten in bewaring.

Grafiek 64: Evolutie turnover Euroclear (tijdens de periode, in duizend miljard EUR)

Bron: Voorstelling Febelfin op gegevens Euroclear.

De bedragen die omgaan bij Euroclear zijn duizelingwekkend: een turnover van zo'n €560 biljoen per jaar. Dit is inderdaad een systemische instelling.

¹⁸ Dat deed ze in het document "Response to the Financial Stability Board on Effective Resolution of Systemically Important Financial Institution": http://www.financialstabilityboard.org/press/c_110909u.pdf.

Tuur,

Wat gebeurt er met de aandelen, obligaties en ander beurspapier dat ik eventueel bij mijn private banker liggen heb?

Dank voor uw antwoord.

Gilbert

Dag Gilbert,

Private bankers zijn gehouden aan de wet, dus als de overheid gekke decreten gaat uitvaardigen kan zo'n instelling je een vals gevoel van veiligheid geven. Wel zijn ze doorgaans prudentier in de selectie van hun beleggingen, maar voorzichtigheid is toch zeker aangewezen.

Tijdens economische chaos worden **aandelenmarkten** soms tijdelijk gesloten, maar ik ken geen gevallen van permanente sluiting (zelfs niet in Zimbabwe). Wel kunnen we hogere taksen zien.

Obligaties, hangt ervan af in welke muntenheid. In het algemeen ben ik erg pessimistisch over en voorzichtig met obligaties aangezien ze blootgesteld staan aan verschillende grote risico's:

- stijgende rentevoeten (nominale principaal daalt bij stijgende rentevoet)
- inflatie (principaal wordt minder waard)
- risico op faillissement van bedrijven & overheden (haircuts of schrapping obligatie)

Ander beurspapier: vaak gaat het om derivaten, deze kunnen waardeloos worden als het instituut dat ze uitgeeft of garandeert, failliet gaat. Zeer riskant in een omgeving van bankencrisissen met andere woorden.

mvg,

Tuur

Beste Tuur,

Veel dank voor je adviezen, maar als ik mijn spaargeld op legale wijze in fysiek goud omgezet zou hebben, en de regering zou 10 % van mijn spaargeld willen nemen, dan eist ze toch 10 % van mijn fysieke goud? Hoe moet ik dat voorkomen?

Bij voorbaat dank voor je antwoord,

Jan

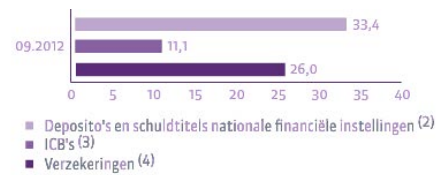
Dag Jan,

De regering weet te allen tijde hoeveel geld er op je rekening staat, maar niet te allen tijde hoeveel goud je in bezit hebt. Goud is discreet, een bankrekening niet. Om die redenen lopen overheden meestal niet zo hard van stapel als ze confiscatieplannen hebben. (Waarmee ik niet wil zeggen dat je niet moet gehoorzamen mocht er zo'n confiscatie worden afgeroepen.)

Dat gezegd, een confiscatie van goud van de mensen lijkt me veel onwaarschijnlijker dan een bankvakantie annex depositoconfiscatie annex devaluatie van het geld. Er zijn immers maar heel weinig mensen die thuis daadwerkelijk fysiek goud bezitten.

mvg,

Tuur

Bron: Febelfin-berekeningen op gegevens NBB.

(1) Exclusief bijjetten en munten.

(2) Het geheel van enerzijds de deposito's aangehouden bij de nationale financiële instellingen en anderzijds de effecten met uitzondering van aandelen uitgegeven door deze instellingen en in het bezit van de Belgische gezinnen.

(3) Participaties in ICB's

(4) Verzekeringstechnische voorzieningen (vooral voorzieningen pensioen- en levensverzekeringen).

Hierboven zie je hoe de gemiddelde Belg zijn financiële activa spreiden: **33% deposito's en andere leningen aan de bank, 11% ICB (collectieve beleggingen), en 26% in verzekeringen.**

“In het geval van SNS Reaal waren de houders van sub(prime) obligaties alles kwijt. Rapporten suggereren dat de Nederlandse overheid op het punt stond om de verliezen op senior bond holders af te wentelen Al deze trends ... wijzen op een shift richting het opleggen van bail-ins op private krediteuren [=depositeurs] bij toekomstige bailouts of faillissementen om te voorkomen dat er van belastinggeld gebruik wordt gemaakt.”

JP Morgan, 22 maart 2013

“De aanhoudende problemen bij SNS Property Finance dwongen DNB te concluderen dat SNS Bank twee keer meer kapitaal nodig had dan beschikbaar was. ... Gisteravond informeerde DNB me dat ... verdere maatregelen een bankroet zouden impliceren. ... Door de bank te nationaliseren, behoevde ik het geld in 1,6 miljoen spaarrekeningen en een miljoen zichtrekeningen.”

Minister van Financiën Dijsselbloem,

1 februari 2013

Beleggingsrooster

Valutamandje

85-90% van het beschikbare vermogen							
Instap	Naam	Symbool	Prijs bij instap	Risico	Koers op 16/04/'13	€ %Winst (verlies)	Advies
30/06/11	Fysiek goud	XAU**	1046,74	Laag	1087,8	+3,92%	Kopen
30/06/11	Fysiek zilver	XAG**	23,23	Laag	18,57	-20,00%	Kopen
07/11/11	Remnimbi/Yuan	CNY	0,1137	Middel	0,1223	+7,56%	Kopen
14/08/12	Singapore Dollar	SGD	0,6520	Middel	0,617	-7,10%	Kopen
19/08/11	Zwitserse Frank	CHF	0,8777	Middel	0,8223	-6,31%	Kopen
19/08/11	Canadese Dollar	CAD	0,7056	Middel	0,7499	+6,28%	Houden
04/10/11	US Dollar	USD	0,7510	Middel	0,7645	+1,80%	Kopen
07/01/12	Bitcoin	BTC	5,3600	Middel	50,55	+943%	Kopen

Aandelenselectie

10-15% van het beschikbare vermogen, begin met risico 'laag'									
Instap	Naam	Beurs *	Symbool	Prijs bij instap	Low risk koers	Risico	Koers op 16/04/'13	€ %Winst (verlies)	Advies
30/06/11	Franco-Nevada	TSE	FNV.TO	37	30	Laag	36,18	+0,50%	Kopen
30/06/11	Royal Gold	NASDAQ	RGLD	58,57	40	Laag	54,24	-7,31%	Kopen
30/06/11	Sandstorm Gold	NYSE	SAND	6,09	5	Middel	7,00	13,00%	Kopen
07/01/12	Eldorado Gold	TSE	ELD	14,80	10	Middel	7,12	-51,89%	Kopen
30/06/11	Silver Wheaton	TSE	SLW.TO	31,85	25	Middel	24,48	-23,14%	Kopen
30/06/11	First Majestic	TSE	FR.TO	17,84	10	Middel	12,54	-29,71%	Kopen
09/12/12	Hugoton Roy. T.	NYSE	HGT	7,37	7	Middel	9,06	+22,93%	Dips kopen

Noot: Je ziet dat ik een flink deel van de aandelenselectie verwijderd heb. De royalties zijn het model waar ik voortaan uitdrukkelijker wil voor kiezen, en daarnaast wil ik ook horizonten gaan verkennen buiten de sfeer van de edele metalen. Voor die focus heb ik ruimte nodig.

Geef ik daarmee een verkoopssignaal voor deze aandelen, of voor de goudmijnen in het algemeen? Nee, integendeel, we zitten immers in de tweede koopzone van de HUI. Het is een toeval geweest dat de grote correctie in goud kwam vlak vòòr de publicatie van de nieuwsbrief. Met deze gelegenheid heb ik zelf nog een paar van mijn posities aangevuld.

Mag je me nog vragen stellen over de verwijderde aandelen? Zeker, dat kan op support@macrotrends.be. Ook met andere vragen of suggesties kan je daar terecht — zonder jou is er immers geen MacroTrends, ik ben hier om te dienen!

Vriendelijke groeten, Tuur

Kleurlegende: **goud**, zilver, **aardgas**, cashpositie

* De gesuggereerde beurs is maar een startpunt. De meeste aandelen noteren op meerdere beurzen.

** XAU, XAG zijn de valutasympolen van goud en zilver (geen financiële produkten). Met 'fysiek' bedoel ik munten of baren.

*** BTC is geen tickersymbool. Voor het kopen van bitcoins, zie de instructievideo's in het menu-item 'dossiers' op de website macrotrends.be/inloggen